

УДК 811.111: 81 -13

Бондаренко О. М.

доц. НУ «Запорізька політехніка»

**ТЕЛЕСКОПІЙНІ НОМІНАЦІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА
ПОЗНАЧЕННЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ЯВИЩ**

Телескопійні слова, або бленди, швидко збільшують свою присутність в англійській мові. Два десятиріччя тому вони були притаманні виключно

рекламному дискурсу, з розвитком комп'ютерних технологій, Інтернет – комунікацій стають практично невід'ємною складовою комп'ютерного та інтернет-дискурсу. Вивченню цих новацій присвячено багато робіт, тому що ці нові лексичні одиниці мають інтерес для лінгвістів-теоретиків, дослідників тенденцій розвитку неології як науки, філологів-практиків, всіх, хто вивчає англійську мову, читає англійською, використовує мову у роботі.

Метою цієї роботи буде розглянути ті нові слова англійської мови, які мають відношення до самої мови, її функціонування, появи нових слів, які позначають різні явища або процеси мови. Матеріалом дослідження була інформація сайту Word Spy, де відображаються нові слова англійської мови та надається їх етимологія.

У першу чергу привертає увагу ціла група слів, означаючих особливості мови в залежності від національної, релігійної приналежності. Невипадковим є наявність другого елемента – *ish*, завдяки якому незважаючи на скорочений вигляд, без труда можна реконструювати вихідний елемент English. В роботах, присвячених телескопії, неодноразово слушно наголошується, що для створення нових слів використовуються ті елементи значення яких легко зрозуміти навіть у цілком новому утворенні: *Denglish* (*Deutsch+English*) – текст або мовлення, в якому одночасно вживаються німецькі та англійські слова. Бленд *Jafaican* (*fake+Jamaican*) створено на позначення діалекту англійської мови, в якому вживаються або імітуються слова Ямайського англійського. Більш того, ті частини складових елементів телескопійних утворень, які є носіями значення нового слова у цілому, залишаються без змін: *Weblish* (*web+English*) – мова інтернету з невисокими вимогами до пунктуації, граматики, тощо; *Menglish* (*men+English*) – мова, якою розмовляють чоловіки або про чоловіків.

Етимологія новоутворення *Spinnish* (*spin+English*) не є настільки очевидною, як у попередніх випадках. Значення новоутворення – мова, яку використовують політтехнологи (*spin doctors*). У даному випадку ми спостерігаємо скорочення вихідного елемента: зі *spin doctor* до *spin*, тому що використання слова *doctor* призвело би до великої кількості значень, що небажано з семантичної точки зору. Поєднання першого, не зовсім зрозумілого елемента з другим, значення якого нескладно уявити, привертає увагу до новоутворення, в той же час не ускладнюючи його розуміння.

Подібні номінації утворюються також з морфемами *-speak*. Звертаємо увагу, що морфема не зазнає ніяких змін саме задля легкого сприйняття нового слова. Внаслідок поєднання двох елементів утворено *Netspeak* (*Internet + -speak*) манера комунікації в інтернеті; *Greenspeak* (*Greenspan + -speak*) – особлива манера висловлюватися голови Федеральної резервної системи США.

Розвиток інтернету призвів до появи численних арго, особливого характеру мовлення, притаманного певним професійним, расовим або віковим групам. Таким чином з'явилися: *camouflanguage* (*camouflage* + *language*) – особливий характер мовлення, який приховує те, що насправді мається на увазі; *antilanguage* (*anti-language*) – особлива манера мовлення, яка маскує активність групи людей. Однією з таких груп є підлітки, мова яких включає багато слів та виразів, які притаманні саме цієї вікової групі. На позначення цього явища з'являється *pubilect* (*puberty*+*dialect*). Ще одна велика група слів до розгляду має загальну семантичну ознаку «людина, яка займається новими областями лінгвістики» або «нові номінації, пов'язані з розвитком лінгвістики». При утворенні цих слів, на нашу думку, автори намагалися не обтяжувати реципієнта зайвими формальними проблемами заради зосередження уваги на змісті: *slanguist* (*slang* + *linguist*) – філолог, який вивчає сленгові слова та фрази; *stylometrician* (*stylometry* + *statistician*) – лінгвіст, який використовує статистичний аналіз для вивчення стилю тексту.

Парадоксально, але в мові з'являються нові слова саме для позначення нових слів, нових значень. Такі слова як *process*, *development*, *system*, *information*, *communication*, які практично не мають реального наповнення, отримали назву *amoeba words* або *plastic words*; дієслово *wordnap* (*word* + *kidnap*) зі значенням «надавати існуючому в мові слову нового значення» ще не получило широкого розповсюдження, але вже існують похідні слова *wordnapping*, *wordnapper*, наявність яких зазвичай свідчить про процес асиміляції у мові.

Лексичні одиниці на позначення нових слів англійської мови з дуже простою будовою *predictionary* (*predict* + *dictionary*) – тезаурус нових слів, які скоріш за все ввійдуть у мову; *protologism* (*proto-* + *neologism*) – новостворене слово, яке ще не стало одиницею загальної лексики. Ці слова складені за «правилами» телескопії як способу створення нових слів: залишати елементи, які легко впізнати, таким чином полегшуючи сприйняття нового слова.

Отже, можемо зробити наступні висновки: при створенні нових номінацій використовується загальний «принцип» телескопії як способу утворення нових слів: залишаються ті «уламки», які легко упізнаються реципієнтами; частота повторення одного і того ж елемента при створенні нових слів значно підвищує шанси нового слова закріпитися у мові; не завжди можна передбачити, яке слово асимілюється у мові, а яке залишиться okazionalizmom, але чим зрозумілішими є елементи нового слова, тим більше шансів має нова номінація на довге життя; той факт, що одні й ті самі принципи утворення нових слів діють у різних шарах лексики, доказує системний характер мови, дію одних і тих же словотворчих законів.